

2.9.42
nemohou být změněny vnějšími zásahy, ať již ekonomickými či politickými — národnost je svérázná, samostatná a naprosto nezávislá sociální síla, stejně silná jako příroda sama. Nelze k ní nepřiblížiti, ať již jde o úpravu bezpečných hranic našeho státu, či o výměnu obyvatel za účelem dosažení nutné rovnováhy a stability uvnitř státu.

Nejde a také ani nemůže jíti o budování jediné národního státu, vždyť nelze upříti, že v dnešní době uvnitř jednotlivých národů jsou větší rozdíly nežli mezi národy vůbec. Pro některé je to paradoxem doby, pro většinu lidí je to samozřejmý a zcela přirozený důsledek vývoje člověka a to vývoje směrem k universalismu od dřívějšího partikularismu. Vždyť přece jednou národní řeky i říčky života slíjí se v jediné klidné moře, kde již

nebude bouří ani příbojů či odlivů, v jedno lidstvo. To ovšem zůstává pro naši dobu jen snem velmi vzdálené budoucnosti. Pro nás i přetvárně ještě další generace přece jen zůstává jednoznačným pojmem národ, jako věčně umírající a věčně se rodící potok lidí, nesoucích a předávajících svůj jazyk, svou duchovni i hmotnou kulturu, svou neochvějnou víru v právo na zemi, na které se rodili a umírali a na které se rodí, žijí a pro kterou umírají. Pojem národa a národního vědomí neznámá však ani mstu ani zásadu oko za oko a zub za zub, znamená však mravní princip spravedlnosti pro všechny národy, tedy i pro vlastní národ. Spravedlivý soud pak soudí nejen dnešek, ale také přihlíží ke všemu dřívějšímu. Pro jednotlivce je tu jeho soudní rejstřík, u národa jeho historie.

*Překlad z knihy kpt. děl. Mikscheho
„PARATROOPS“*

Balkánské tažení a Kreta

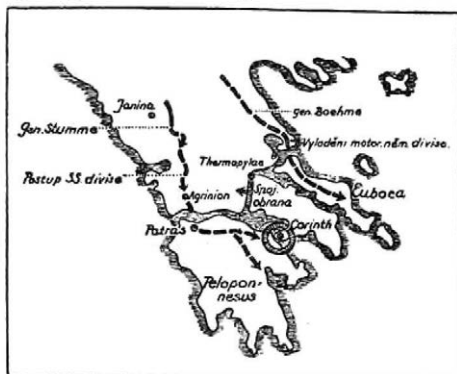
Dne 8. dubna 1941 překročili Němci hranici mezi Řeckem a Bulharskem a zahájili tak svoji kampaň proti Řecku. Podél této hranice probíhala t. zv. Matasova linie, která však byla hájena jen třemi řeckými divizemi. Velitelem německých jednotek byl polní maršálek Wilhelm LIST. Vybral si tento úsek hranic pro překročení právě proto, že byl tak slabě hájen. Zaútočil celkem třemi sbory, které rozdělil na pět proudů a každému proudu přidělil vlastní úkol. Přechod byl proveden především horskými průsmyky, kudy protékají bulharské a jugoslávské řeky do Egejského moře. S hlediska parašutistů nás však bude zajímat jen jeden z proudů, a to proud generála BÖHMA, který postupoval údolím řeky STRUMY průsmykem Rupelským. Tam totiž Němci použili parašutistů, kteří byli shozeni v týlu řecké obrany a měli za úkol rušit komunikační linky, vedoucí k ní. Jejich úkol se však nezdařil a většina jich byla pobita nebo pochytna.

Po počátečním neúspěchu nepoužili již Němci parašutistů během celé další kampaně, to jest, až do evakuace spojeneckých jednotek z Balkánského poloostrova. Tentokrát však se jejich akce zdařila mnohem lépe a několikrát velmi úspěšně napadli spojenecké jednotky, zvláště při jejich ústupu na poloostrov Attický. Dne 24. dubna hájily anglo-řecké oddíly čáru THERMOPYLY — ITTEA. S úmyslem ohrožovat spojenecké jednotky s obou boků, vyvolal gen. BÖHME několik jednotek na ostrově

EUBOJI a gen. STÜMME postupoval současně co nejrychleji přes JANINU na AGRINION. Tím Němci sledovali svoji oblíbenou taktiku dosáhnouti současně dvou úspěchů. Rušili jednak evakuaci spojeneckých jednotek a současně se snažili odříznouti jejich ústup úžinou Korintskou na PELOPENES. V čele proudu, který postupoval přes Janinu na Agrinion, byla motorizovaná divize SS. Leibstandarte Adolf Hitler. Po šestidenních tuhých bojích v pohoří Pindus dosáhla Agrinionu a zmocnila se ho dne 26. dubna.

Druhého dne ráno v 06.00 hod. byl zasazen v blízkosti Korintského kanálu pluk letecké pěchoty, který sem byl dopraven kluzáky. Velitelem byl generálmajor Eugen MEINDL. Vedle toho přibyl ještě 2. Fallschirmjägerregiment pod velením plk. STURMA. Oba pluky patřily XI. sboru letecké pěchoty, jehož velitelem byl gen. STUDENT. Samozřejmě, než tato akce byla provedena, předcházelo prudké letecké bombardování. Potom teprve přiletěla letadla JUNKERS 52 a odpoutala kluzáky. Část kluzáků spadla do Korintského kanálu, většina jich však přistála dobře. Z kluzáků vystoupila pěchota a rázem byly vyloženy těžké zbraně. Po krátkém boji zmocnily se vysazené jednotky mostu, který byl vlastně jediným vhodným spojením Řecka s Peloponésem. Němci tvrdí, že v bitvě se zmocnili velkého množství válečného materiálu a zajali 900 Britů a 1450 Řeků, mezi nimiž byl i velitel peloponéské armády.

59/42
Současně překročila SS Leibstandarte Adolf Hitler Korintský kanál v prostoru PATRAS, zahájila bez zastávky postup na Korinth podél pobřeží a vešla tak ve styk s jednotkami, které zde byly vyloženy z kluzáků. Část těchto jednotek pokračovala v postupu na zátoku Argolis a tísnila zde velmi

nepříjemně spojenecké jednotky, provádějící nalodování. S hlediska ekonomického byla akce nejen časově, ale i materiálně velmi výhodná. Kdyby maršál List nebyl ji podnikl, byl by jistě trval boj na Peloponesu ještě několik týdnů. Zasazením jednotek, dopravných kluzáků, získal na čase, na překvapení i na materiálu, který by byl musil ještě dlouhou dobu dopravovati po dlouhých zásobovacích cestách.

Nejzajímavější bitvou jednotek, dopravných vzduchem, jest však až do nynějška bitva o Kretu, která dosud nebyla v žádném směru překonána. Již od prvních úspěchů parašutistů v Holandsku napjali Němci všechny možné síly, aby rozšířili a zdokonalili tuto novou vymoženost. Připravovali se po celých dvanáct měsíců a výsledky jejich práce se skvěle ukázaly na Kretě. Horečné přípravy nedělali ovšem s úmyslem použití na Kretě, tehdy Kreta nebyla ještě v jejich plánech, chtěli však těchto nových jednotek použití při invasi Velké Británie. V Holandsku bylo použito několik málo tisíc parašutistů. Na Kretu však bylo dopraveno vzduchem, a to jak parašutistů, tak jednotek v kluzácích celkem již asi 25—30 tisíc. Nebylo vlastně jiného východiska. Jejich loďstvo, které by byli dali s pomocí Italů dohromady, nestálo vůbec za zmínku, natož, aby se bylo mohlo odvážiti podobné operace. Nezbylo tedy nic jiného, než dopravit jednotky vzduchem, neboť letadel měli dosti. Překonali takto vzdálenost asi 150 km, která dělí ostrov Kretu od Řecka. Byl to podnik riskantní,

povedl se však a proto se vyplatil. Mocnosti osy ovládaly také souostroví Dodekanesos, odkud mohly velmi výhodně ohrožovati letectvem zásobovací cesty, vedoucí z Alexandrie na Kretu a brániti tak námořním jednotkám spojenců ve volném pohybu v kretských vodách.

Nesmírný strategický význam Kreta byl dobře znám oběma stranám. Kreta jest klíčovým postavením pro celé východní Středomoří. Pro Brity znamená ovládnutí celé jižní poloviny Balkánského poloostrova, Jižní Itálie a Egejského moře letectvem. Kromě toho mohla být Kreta výhodným odrazovým můstkem pro případnou invasi na Balkán. Kreta v německých rukou znamená účinnou ochranu celého poloostrova Balkánského a Egejského moře i výbornou leteckou základnu pro činnost, namířenou proti Egyptu a Suezskému kanálu. Není proto divu, že oba protivníci měli o Kretu takový zájem.

První britské jednotky byly dopraveny na Kretu v listopadu 1940. Bylo to celkem jen asi 7.000 mužů. Před jejich příchodem byla na ostrově jedna řecká divise, která však postupně opustila ostrov po příchodu britských jednotek a účastnila se bojů na Balkáně, takže na konec zbylo na ostrově kromě britských jednotek pouze sedm praporů řeckých nováčků, jejichž bojová hodnota nebyla příliš velká. Po shroucení řecké obrany na kontinentě byla na ostrov evakuována část britského expedičního sboru z Řecka a několik jednotek řeckých. Výzbroj všech těchto evakuovaných jednotek byla velmi špatná, neboť veškeré těžší zbraně padly do rukou Němcům a zůstalo jim jen to, co si každý jednotlivec přinesl. Po příchodu těchto posíl pozůstávala obrana ostrova celkem asi z 28.000 mužů. Zásobování ostrova bylo prováděno ze základů Středního východu. Tyto zásoby však byly již dávno vyčerpány, neboť téměř vše bylo odesláno na Balkán. I kdyby však bylo mělo velitelství Středního východu dostatečné zásoby, bylo by je asi těžko mohlo dopravit na Kretu, neboť letecká blokáda vod kolem ostrova byla dostatečně účinná, takže by se bylo málokteré lodi podařilo proplouti. A tak, pokud se týče výzbroje a výstroje, byla situace na ostrově velmi špatná.

Ihned po skončení balkánské kampaně zahájili Němci přípravné práce pro útok na Kretu. Zmobilisovali na Peloponesu všechny práce schopné muže a zahájili stavbu a opravu letišť. Z Bulharska dopravili velké množství letadel. Britové přirozeně věděli dobře o všech

6-9/42

přípravách; k čemu jinému mohlo vésti okamžité obsazení letišť (které před nedáv-
nem Britové musili opustiti) a budování letišť
nových. Útok byl zahájen dne 20. května.
Výchozími základnami byla letiště DIDION,
KORINTH, TOPOPIA, MEGARA, TANA-

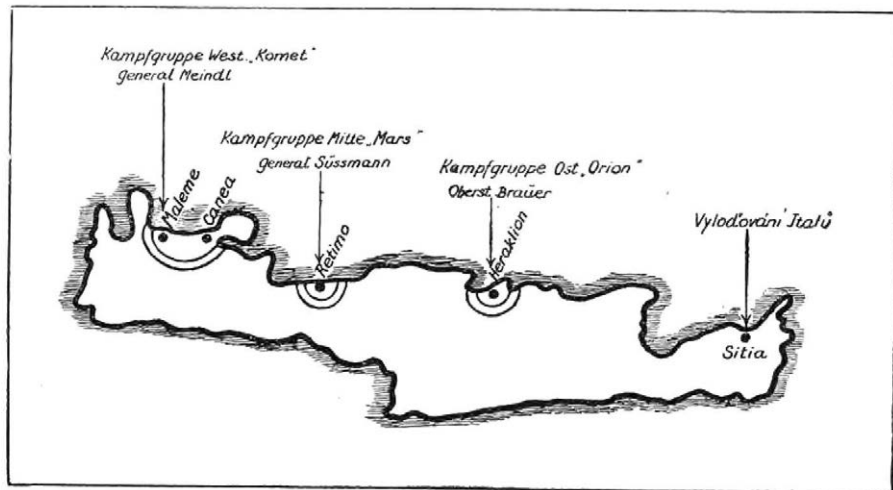
ním gen. Kurta STUDENTA.

b) Jednotky 3. a 5. horské divise pod
velením gen. Juliusa RINGELA.

II. Letectvo:

4. letecká flotila pod velením gen.
Alexandra LÖHRA. Není však přesně

Bitva o Kretu.

I. Zahájení útoku.

GRA, PHALERON a ELEUSIS. Útok sám
o sobě nebyl překvapením. Překvapením bylo
jen provedení útoku. Ještě dne 18. května byli
vyloveni z moře dva sestřelení němečtí letci,
kteří v křížovém výsledku udali dokonce den
zahájení útoku, t. j. 20. květen.

V zásadě byl útok založen na taktických
zásadách překročení vodního toku. Prvním
úkolem bylo zmocnit se s překvapením
několika malých předmostí, odkud měl být
potom počáteční úspěch rozšiřován. Druhým
úkolem bylo zmocnit se letiště a získati si tak
basi pro další operace. Na tomto letišti měl
být potom vlastně vyložen valný voj útoč-
ících jednotek se všemi doprovodnými zbra-
němi, kterých bude třeba. Těmito jednotkami
mělo být konečně dokončeno zmocnění
ostrova.

Němci si libují v používání krycích jmen.
Tak tomu bylo i v této operaci, která byla
nazvána „MERKUR“. Velitelem „Merkuru“
byl polní maršálek Wilhelm LIST, který ji
řídil ze svého SV. v Athenách. Pokud se dalo
zjistiti z německých pramenů, jsoucích k
disposici, účastnily se bitvy o Kretu tyto
jednotky:

I. Pozemní jednotky:

a) XI. sbor letecké pěchoty pod vele-

známo její složení. Jest však jisté, že
zde byl VIII. letecký sbor pod velením
gen. bar. Freiherr Wolfram von
RICHTHOFENA.

III. Dopravní letectvo:

12 až 14 perutí dopravního letectva,
celkem 650 až 700 letadel hlavně typu
Junkers 52. Velitelem této flotily byl
gen. Gerhard CONRAD.

Podle původního německého plánu měly se
všechny jednotky zmocnit předmostí sou-
časně na třech místech. Podle toho je také
List rozdělil na tři skupiny. První se nazývala
„KOMET“ a měla přidělen úkol na západním
cípu ostrova, druhá „MARS“ se měla
zmocnit středu a třetí „ORION“ s úkolem
na východě.

Hlavní úsilí bylo položeno na západ a
byl tam proto také vyložen největší počet
jednotek. Vedle toho byly vyloženy také
jednotky v prostoru HERAKLION a RE-
TIMO. Průběhem bojů se však ukázalo, že
boj v západní části poloostrova se vyvíjí
úspěšně ve prospěch Němců a neměli proto
důvodu, aby těžiště překládali do jiného
prostoru. Právě naopak změnili svůj původní
plán a použili zbývající části svých jednotek
na západě. Byl to typický příklad taktiky

nejmenšího odporu (Schwerpunkttaktik).

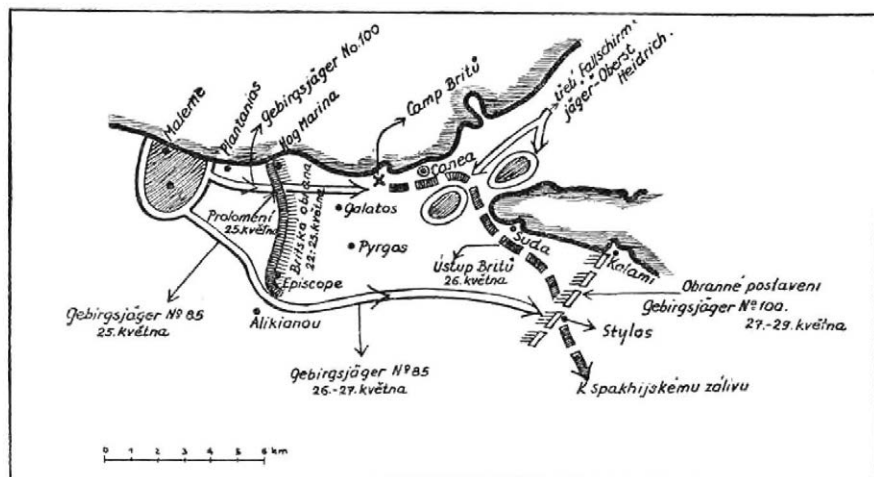
Vlastní bitva začala v prostoru MALEME. Úsek MALEME—CANEA byl hájen dvěma britskými brigádami. První fáze bitvy byla zahájena mohutným bombardováním, které přinutilo obránce do krytu. Nálety byly provedeny různými typy letadel včetně Messerschmittů 109 a 110, Junkersů 88, Dornierů 215, které nejen bombardovaly, ale ostřelovaly prostor i z kulometů a kanonů. Proti veškerému očekávání nepoužili Němci v tomto prostoru parašutistů. Útočící jednotky byly dopraveny asi 75—100 kluzáky, které byly přivlečeny bombardovacími letadly a odpoutány ve vhodném okamžiku. Tato nová technická vymoženost byla velikým překvapením pro obránce, který očekával parašutisty, na kluzáky však nebyl připraven. S výhodou tohoto překvapení podařilo se „Sturmregimentu“ gen. MEINDLA velmi rychle a poměrně velmi snadno získati potřebné předmostí. Po počátečním úspěchu přiletěla již dopravní letadla Junker s52 a přistávala na získané ploše, bez ohledu na ztráty. Sám gen. MEINDL byl těžce zraněn, velení však ihned převzal plk. RAMCKE. Než i Britové utrpěli ztráty a obrana byla značně ochromena, hlavně těžkými zbraněmi, které si Němci přivezli s sebou a uvedli ihned v činnost. Později bylo shozeno ještě několik jednotek parašutistického pluku a dopraveny další jednotky, hlavně kulometné a protiletadlové. Vysazení těchto nových jednotek bylo podporováno jednak silným bombardováním, jednak účinnou

palbou jednotek, které již byly na ostrově. Obránci byli takto do slova přibiti palbou k zemi, takže se nepříteli podařilo v krátkosti zmocnit se dvou základů. Jedné na západě, jedné východněji, nedaleko letiště v Maleme. Tak vypadala asi situace dne 20. května večer.

Druhý den ráno se stalo letiště v Maleme zemí nikoho. Na jedné straně byli Britové, na druhé Němci, kteří pokračovali ve svém zběsilém bombardování a odpoledne vykládali bez ohledu na ztráty další jednotky. Byly to první jednotky horské divise. Horský pluk 85 byl přivezen dopravními letadly. To bylo v okamžiku, kdy hlavní úsilí bylo již definitivně položeno do západní části ostrova. Jednotky horského pluku, naložené do letadel typu Junkers 52, přistávaly na letišti. Mnoho jich přistálo také v prázdném řečišti za letištěm, mnoho se jich rozbilo při havarii, ale počet vyložených jednotek stále vzrůstal. Britové se snažili zabránit přistávání palbou z děl, která se jim podařilo dostati do palebného postavení. Byly to většinou velmi staré kanony, které kdysi ukořistili v Africe od Italů. Jejich úsilí však bylo marné. Střemhlav bombardující letadla STUKA je záhy odhalila a umlčení bylo otázkou několika minut. V téže době podnikli Němci současně útok na GALATOS. To však byl první neúspěch, neboť Novozelánčané jejich útok odrazili. Tím končil druhý den bitvy o Kretu.

22. května zahájili Britové protiútok, kterým se chtěli zmocnit letiště. Útok postupoval s počátku slibně, postupně se však zvětšoval odpor, jak na zemi tak se vzduchu,

Bitva o Kretu.

II. Boje o prostor Maleme.

až konečně byl útok zastaven a Britové byli nuceni ustoupiti. Druhý útok Britů byl zastaven praporem letecké péchoty, kterému velel kpt. GERICKE. Mezitím se Němci zmocnili vesnice Maleme a začali tak nebezpečně ohrožovati Brity s boku, že Novozelandsané musili ustoupiti až ke Galatos a obsadili výšinu HAG MARINA-EPISKOPE-ALIKIA-NOU. Mezitím došly konečně i britské posily. Byla to jedna novozelandská divise a dvě australské brigády. Takto posílení, udrželi tuto linii po tři dny, bylo však přece již pozdě. Z této čáry už nebylo možno vůbec ostřelovati letiště v Maleme a tak Němci mohli klidně vykládati další jednotky. Dopravili části horského pluku 100 a 143, nějaké jednotky motocyklistické a protiletadlového i protitankového dělostřelectva. Vše opět letadly Junkers 52. Všechny tyto jednotky byly ihned bez váhání zasazeny do boje. S těmito novými posilami mohl nepřítel s novou vervou útočiti na obrannou posici u Galatos. Kromě toho shodili Němci několik jednotek 3. parašutistického pluku v prostoru KANEA. Jejich úkolem bylo neutralisovati anglické posádky v blízkosti města a pokud možno zmocniti se města samého. Za takových okolností postavení britských jednotek na čáře Hag Marina — Episkope — Alikianou nebylo nijak záviděníhodné. Tlak z letiště Maleme se stále zvětšoval a nyní kromě toho musili čeliti ještě parašutistům 3. pluku, kterým velel plk. Richard HEIDER a kteří útočili s týlu.

Podél severního pobřeží ostrova vede asi 100 km dlouhá silnice, spojující KANEU s HERAKLIONEM. Asi v poloviční cestě leží město RETIMO. To byl druhý prostor, kde Němci vložili své jednotky. Účel byl zcela jasný. Němci chtěli přetřhnouti tuto důležitou tepnu ostrova a oddělit tak dva hlavní distrikty. Okupaci Retima bylo přerušeno spojení Heraklionu s Maleme a Britům tak omezen pohyb. V tomto prostoru shodili Němci asi 1200 parašutistů. Byly to jednotky druhého parašutistického pluku. Zde však neměli takové štěstí jako v západní části ostrova. Asi 600 parašutistů bylo zajato a dokonce velitel této střední skupiny, gen. SÜSSMANN zahynul při havarii kluzáku. Avšak i přes tyto značné neúspěchy, zmocnili se kláštera v Retimu a z této budovy, připomínající v mnohém pevnost, ovládali dokonale palbou silnici, takže jakýkoliv pohyb po ní byl nemožný. Přes úsilovnou snahu nepodařilo se Britům Němce odtud vypuditi a boj kolem kláštera se stal posléze typickým obléháním. Situace však nebyla ani tak zlá, ale Britové musili zanechat boje se zřetelem

na celkovou situaci na ostrově, hlavně vzhledem k zhoršení situace v SUDA Bay. A tak dne 29. května zde byl přerušen boj a Britové začali ustupovati.

Třetí předmostí utvořili Němci v Heraklionu. Heraklion jest druhým největším přístavem na ostrově a byl poměrně ze všech míst na ostrově nejlépe hájen. Velitel Křety, gen. FREIBERG očekával hlavní nápor v tomto prostoru a proto také jednotky vybavil nejlepší výzbrojí, kterou měl k dispozici. Byly zde jednotlivé prapory těchto britských pluků: Black Watch, Yorks, Lances, Leicester a později Argyls. Útok byl proveden tímto způsobem jako u Maleme. Němci utrpěli zde však nepochybně větší ztráty a přesto, že vrhali do boje nové jednotky, nepodařilo se jim zmocniti se letiště v Heraklionu. Zde byla shozena větší část 1. parašutistického pluku, jehož jedna část, jak již bylo řečeno, byla použita u Maleme. Spolu s nimi vyložili Němci jednotky kulometné a protiletadlové. Celou skupinu vedl plk. BRAUER.

Boj u Heraklionu trval až do 28. května, kdy Britové přerušili boj a stáhli se k jihu. Ústup nebyl proveden pod tlakem nepřítele, nýbrž na oznámení admirality, že nebude možné provést evakuaci jednotek z ostrova po 31. květnu. Důvodem byly velmi těžké ztráty, které utrpělo britské loďstvo zásahy německého letectva. Již 22. května byly severozápadně od Křety potopeny křižníky GLOUCESTER a FIJI a destroyer GREY-HOUND, což bylo pro britské námořnictvo velmi citelnou ztrátou.

V plánech útoku na Křetu, který vypracoval gen. LÖHR, bylo předvídáno, že bude proveden útok současně se vzduchu i s moře. Po moři měl být dopraven zbytek horských divísí, hlavně dělostřelectvo. Všechny tyto jednotky byly připraveny v úplné pohotovosti v přístavu CHALKIS na ostrově EUBOJI. Jejich vylodění bylo předvídáno v prostoru Maleme. Jednotky byly naloděny asi na 100 rybářských pramicích. Pod silnou ochranou stíhací a jednoho italského destroyery vyplula tato „rybářská flotila“ za svým cílem. Během plavby se však vynořily náhle ze tmy tři britské křižníky a rybářskou flotilu zastavily. Roztrhly ji na několik částí a většinu lodí potopily. Zbytek se vrátil a zachránil v přístavu PIREU. A tak z celé výpravy přistálo na Křetě celkem asi 45 mužů, kteří zde ovšem nepřistáli jako útočníci, nýbrž jako trosčníci, kterým se podařilo zachrániti se v gumových člunech.

Zdařilejší pokus o přistání po moři se povedl Italům. Možno dokonce říci, že se

zdařil na sto procent. Nebyl to ovšem žádný zázrak, neboť Italové vypluli z Dodekanesu tak, že dosáhli Krety právě v okamžiku, kdy britské jednotky opouštěly ostrov. Nemohlo je zastavit ani loďstvo, neboť bylo zaměřeno plně evakuací. Italové přistáli ve východní části ostrova nedaleko SITIE, kamž dorazili dne 28. května.

Jest velmi obtížné podat souvislý obrázek celé bitvy o Kretu. Velké množství incidentů se odehrálo současně v různých částech ostrova, popisovat je lze ovšem jen jeden po druhém. Viděli jsme již, jak vypadala situace v Heraklionu a v Retimu. Vraťme se nyní opět na letiště v Maleme, kde se vlastně zpečetil osud ostrova. Opustili jsme zde britské jednotky za ústupu na čáru Hag Marina—Episkope—Alikianou. Německé jednotky se zmocnily již zcela letiště v Maleme a zatlačily protivníka tak daleko, že nemohl rušit činnost na letišti svojí palbou, a Němci mohli klidně vykládati svoje další jednotky. Právě tato možnost nerušeného vykládání byla jednou z rozhodujících příčin pádu Krety.

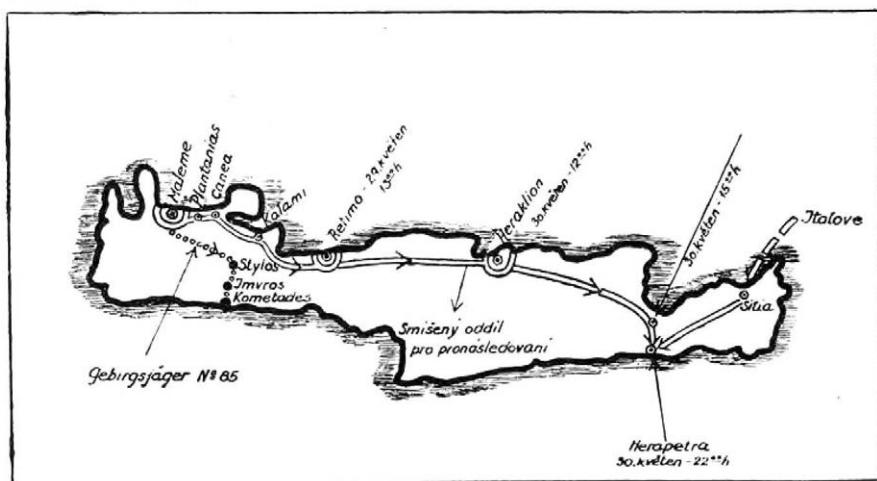
Nově vyložený horský pluk 100 postupoval směrem východním a jsa podporován doprovodným dělostřelectvem, prorazil britskou obrannou linii u Hag Marina. Britové ustoupili proto ještě dále na východ a pokusili se o novou obranu v prostoru GALATOS—KANEIA. Než ani zde se nemohli udržet a proto skončili dne 26. května boj, ustoupivši směrem jižním do prostoru SPHAKIA BAY. Tímto zásahem ulehčil horský pluk 100

nesmírně parašutistickému pluku, kterému velel plk. Richard HEIDRICH a který byl nepříjemně tísněn v předměstí města KANEY.

V téže době shromáždil se horský pluk 85 v prostoru MODIOL, jižně od Maleme, a zahájil rovněž postup směrem východním. První jeho prapor zdolal jižní křídlo britské obrany v prostoru Episkope—Alikianou a uvolnil tak celému pluku další postup na východ. Aniž se zajímal o to, že se dosud bojuje v Kanei, postupoval dále horským terénem na STYLOS, kam dorazil dne 27. května, právě o den později, kdy tudy prošly poslední britské jednotky, ustupující směrem na jih. Z tohoto místa obrátil se horský pluk 85 rovněž směrem jižním. Spojenecké jednotky, napadány nemilosrdně letectvem, ustupovaly přes ALIKAMPOSO—IMBROS a KOMETADOS k SUDA BAY. V tomto horském terénu bojovaly Král. námořní pěchota a jedna australská brigáda neustálý ústupový boj, který kryl ústup ostatních jednotek. Největší boje v této fázi bitvy se rozvinuly mezi 29. květnem a 31. květnem v prostoru IMBROS, KOMATADOS a BRASKOS. Zde utvořily spojenecké jednotky jakési předmostí a hájily evakuování jednotek ve sfakijském zálivu. Nalodování bylo skončeno v noci z 31. května na 1. června a jednotky, které hájily prostor Maleme, opustily ostrov.

Mezitím horský pluk 100 upevnil svoje postavení v úseku KALAMI STYLOS a brzdil tak tlak Britů z RETIMA. To bylo třeba provádět tak dlouho, dokud nebyl proveden postup podél pobřeží, který horské-

Bitva o Kretu.

III. Vyčištění ostrova.

mu pluku odlehčil. Postup podél pobřeží byl proveden kombinovanou jednotkou, složenou z těchto částí:

Jeden moto-prapor,
SPO. horské divise (cyklisté),
Ženíjní četa.

Tato kombinovaná jednotka neměla již ovšem obtížný úkol. Dne 29. května ve 13.00 hod. dorazila do Retima a vešla ve styk s 2. plukem parašutistů. Pokračovala však dále ve svém postupu a druhého dne kolem poledne dosáhla Heraklionského letiště. Zde se spojila se zbytky 1. pluku parašutistů. Ještě téhož dne podali si Němci ruce ve SPAKII s Italy, kteří, jak již bylo řečeno, přistáli v těchto končinách dne 28. května. Tím končila bitva o ostrov Kretu.

Podle věrohodných zpráv vrhli Němci do této bitvy asi 25—30 tisíc mužů. Některé zprávy odhadují jejich ztráty na 4.000 mrtvých, 2.000 utopených a 9.000 zraněných. Tento odhad se však zdá býti přemrštěným. Rozhodně však není pravdivé úřední německé communiqué, uveřejněné ve „Völkischer Beobachter“, které udává ztráty takto: 321 mrtvých, 1.632 raněných a 524 nezvěstných. Jako všude jinde, spoléhali i zde Němci na pátou kolonu, která jim skutečně poskytla neocenitelné služby. Byly nalezeny spisy o činnosti pátých kolonistů, z nichž někteří byli dokonce domorodci. Dokumenty jsou velmi podobné těm, které byly nalezeny v Holandsku a ve všech dosud Němci obsazených zemích. Dorozumivacím heslem mezi pátými kolonisty a německou armádou bylo heslo „Major Bock“. Z nalezených rozkazů dále vysvítá, že pátí kolonisté pomáhali při zjišťování pobytu a při zatýkání některých důležitých osob, jako vyšších velitelů, členů řecké a kretské vlády, starostů měst, biskupů, policejních komisařů a pod. Všechny tyto osoby byly zatýkány buď jako rukojmí nebo za účelem vyjednávání.

Bitva o Kretu bude rozhodně jedním z nejdůležitějších milníků v dějinách moderního válečnictví. Jest příkladem bezvadného souladu všech tří vojenských složek: armády, letectva a námořnictva. Tato bitva jest jistě také počátkem nové epochy válečné techniky, v níž hraje těsná spolupráce nejdůležitější roli. Kromě toho je krásným příkladem jasného vojenského plánování.

Britské námořnictvo, které se účastnilo bitvy, bylo velmi záhy vyřazeno z činnosti německým letectvem, jež mělo nad kretskými vodami absolutní převahu. Chtěl bych zde jen zdůraznit výhodu letadla. Může prováděti souasně úkoly pozemní i úkoly nad

mořem. Naproti tomu námořní jednotky mají po splnění svého úkolu na moři velmi malé možnosti zasahování ve prospěch pozemních jednotek. I když jest tato pomoc v určitých případech možná, jest to jen tehdy, když jsou námořní jednotky dostatečně chráněny se vzduchu, tak že se mohou přiblížit dostatečně blízko k pobřeží a poskytnouti tak pomoc pozemním jednotkám. Kpt. RENNER napsal dokonce v „Hamburger Zeitung“: „Bitva o Kretu ukázala nade vši pochybnost, že ani nejsilnější námořní flotila nemůže prováděti po sebekratší dobu jakékoliv operace v okruhu silnějšího nepřátelského letectva.“

Důkazy o správnosti řečeného názoru jest potopení Bismarcka, japonský útok na Pearl Harbour a britské námořní ztráty u Singaporu. F. F. M. Fellowes D.S.O. napsal po katastrofě Prince of Wales a Repulse v „Army Quarterly“ z ledna roku 1942: „Tato katastrofa bude mít vliv na celkový způsob boje na moři. Znamená, že válečná loď není dnes nikde bezpečná. Ani v přístavu, ani na volném moři.“ To znamená, že takovýto ztrátám můžeme zabrániti jediné úplně změněnou taktikou. A co se týče letadlových lodí: Nikoho přece nemůže ani napadnouti, že několik málo letadel s letadlové lodí by mohlo čeliti letadlům, operujícím s pozemních základů.

Od bitvy na Kretě se udála ještě jedna událost, která s tímto úzce souvisí. Byl to únik německých lodí SCHARNHORST, GNEISENAU a PRINZ EUGEN z přístavu Brest. Německý admirál LÜTZOW prohlásil o tomto zdařeném podniku Němců toto: „Všeobecně již převládal názor, že bitevní lodě ztratily na své volnosti. Nyní se však ukázalo, že operace bitevních lodí jsou možné, jestliže existuje správná spolupráce námořních sil s letectvem.“ Tento názor není samozřejmě ničím jiným než německou vychloubácností. Únik se podařil proto, poněvadž Britové nebyli dobře na stráži a jelikož pohyb lodí byl chráněn letectvem s pobřeží.

Naopak z té operace nevyplyvá nic jiného, než, že válečné lodě mohou volně operovati jen tehdy, jestliže nad vodami, ve kterých operují, jest dosaženo naprosté letecké převahy, a to letadly, operujícími s pozemních základů. Úloha, kterou v tomto případě hrály německé lodě, jest rovněž příznačná. Jelikož nebyly schopny zasáhnouti do boje, staly se samy předmětem leteckých bojů.

Vraťme se však opět k bitvě na Kretě. Rozhodujícím činitelem německé převahy ve vzduchu nebyl vlastně počet letadel. Byla to

především ztráta letišť v Maleme a Herakliu, kde mělo R.A.F. svoje základny. Ztrátou jejich nemohlo se už britské letectvo rovnati letectvu německému. V tom už nerozhodoval počet letadel. Německé základny stíhacích letadel byly mnohem blíže, než základny spojenců a tato okolnost byla rozhodující.

Pokud se týče pozemních bojů, nutno zdůrazniti, že po všech zkušenostech z Holandska a jinde byla dosud zanedbána obrana letišť. Výzbroj spojenců nebyla dostatečná a tím byla ztracena rovněž mnohá příležitost. V minulé válce byly zastaveny mnohdy největší útoky několika dobře umístěnými kulomety. U Verdunu vydrželi obránci nejtěžší dělostřelecké přehrady. Chránili se opevněním a vydrželi nervy. Dělostřelecká palba musila vždycky přestati, když se pěchota přiblížila na bezpečnostní vzdálenost, nebo musila býti alespoň přeložena. A to byl okamžik pro obránce. Právě tak jest tomu v dnešní válce. Bombardování musí přestati ve vhodném okamžiku, aby mohli býti shozeni parašutisté. Není to vhodný okamžik pro obránce, aby použil plně svých automatických zbraní? Jest přece samozřejmé, že zásady zůstávají tytéž jako v r. 1914-1918; musíme se ovšem přizpůsobiti novým prostředkům.

A tak jedním z nejdůležitějších poučení z bitvy o Kretu jest v každém případě

nutnost lepší obrany letišť. Při dnešním způsobu boje nestačí už jenom hájiti letiště nějakou protiletadlovou obranou. Letiště musí býti hájeno nezbytně jednotkami pozemními, vybavenými pro tento úkol vhodnými zbraněmi. Kdyby na letišti Maleme býval postaven v opevněné posici prapor pěchoty s dostatečným počtem kulometů, vybavený přiměřeně baterií 4-6 děl, nebylo by se Němcům podařilo zmocniti se letiště a tak docíliti možnosti dopravy nových jednotek. Celá bitva mohla míti zcela jiný průběh.

Jejími studii máme možnost získati určité vědomosti o použití jednotek, dopravovaných vzduchem. Spolupráce pozemních jednotek, která hrála tak důležitou úlohu již v Holandsku a Belgii, projevila se ještě lépe v ní. Byla jistě podstatnou složkou úspěchu. Byla přímo školní ukázkou spolupráce všech složek, letectva, pozemních jednotek a námořnictva. Tiha boje ovšem spočívala na pozemních jednotkách, dopravovaných vzduchem. Bitva o Kretu ukázala jednou pro vždy, že parašutisty ani jednotky, dopravované letadly nebo kluzáky, nelze již dále přehlížeti a že budou hráti čím dále tím důležitější úlohu. Jest zcela možné, že tato bitva bude jednou vzorem pro operace v Tichém oceánu.

Technika boje a jeho vliv na vývoj pozemních zbraní

Ve V.R., č. 5 t.r., vyšel článek s výše uvedeným nadpisem od A.F. volajícím po diskusi. Protože ani pěšák ani dělostřelec se k věci neozvali, činím tak sám, aby nevzniklo zdání, že všichni vojenští čtenáři V.R. souhlasí s autovými názory.

Autor článku uvádí, že nyní pohyb dostal se na přední místo před palbu. Soudím, že problém zůstal týž ve své dřívější podstatě, t.j., že napřed musí býti převaha palby, aby se mohl provádět pohyb. Nyní tank a bombardér střemhlav vyřešily dosažení převahy palby velmi hospodárně prováděním palby přímé a k tomu ještě střelami větších ráží. Palba přímá je velmi účinná a k zásahům postačí jen malé množství střel poblíž cíle. Tím, že střely jsou větší ráže, lehce se provádí neutralisace menších cílů. Ji využívá rychle se pohybující tank a v zápětí za ním sledující pěchota, takže není třeba palby ničivé, vyžadující většího množství střeliva a delšího času. Tak převaha

palby docílila se poměrně malým množstvím střeliva, čímž vzniká dojem, že palba ztrácí svůj dřívější význam. Bez získání i takového převahy palby, která zůstává stále dřívější první podmínkou pohybu, za normální obrany nepronikne do týlu obránce žádný sebe-rychlejší pozemní stroj.

Získání převahy palby pro pohyb platí normálně i pro souboj tankových jednotek. V něm palebnou základnu tvoří na zemi druhý sled tanků — event. vytvořený z prvního střelivými tanky neb útočným dělostřelectvem — nebo protitankových a polních děl (nejlépe na pásech), neb obojí dohromady. Výpomoc pozemní palební základně tvoří bombardéři střemhlav. První sled pohybový tvoří nejčastěji tanky lehčí — rychlejší. V podstatě je to postup „píďalkový“, jak se uclívá pro průzkumnou službu, který však k dosažení vytčených prostorů je mnohdy kombinován s obchvaty k vůli využití terénu a překvapení protivníka. Tím